

ks. Zdzisław Lec

Instytut Nauk Teologicznych Uniwersytetu Szczecińskiego

ORCID: 0000-0002-4839-6476; e-mail: z.lec@wp.pl

<https://doi.org/10.4467/25443283SYM.20.004.12121>

SERCE JEZUSA SZKOŁĄ DUCHOWOŚCI KAPŁAŃSKIEJ

JESUS' HEART AS A SCHOOL OF PRIESTHOOD SPIRITUALITY

Abstrakt

Na wstępie wyjaśniam takie terminy jak: „Serce Jezusa”, „duchowość” oraz „duchowość kapłańska”.

W artykule odpowiadam na następujące pytania: Czego można się nauczyć w szkole Serca Jezusowego? Na co seminarzysta powołany do kapłaństwa, a na co kapłan może liczyć, ucząc się w szkole Serca Jezusowego? Czego może nauczyć Serce Jezusa i jakie wartości może przekazać Ono duchowości kapłańskiej?

Odpowiadając na wyżej postawione pytania dotyczące szkoły Serca Jezusa i duchowości kapłańskiej, w artykule stwierdzam przede wszystkim, że w szkole Serca Jezusa uczymy się odwzajemniać coraz to większą i dojrzsza miłością za nieskończoną miłość Jezusa, którą On nieustannie okazuje całemu światu i wszelkiemu stworzeniu. Następnie udowadniam, że w szkole Serca Jezusa uczymy się różnych rodzajów modlitwy. Zwracamy przy tym szczególną uwagę na eucharystyczne Serce Jezusa. Mamy świadomość, że duchowość kapłańską bardzo ubogacamy i wzmacniamy

codzienną, dłuższą adoracją Najświętszego Sakramentu. Następnie przekonuję, że w szkole Serca Jezusa uczymy się od Dobrego Pasterza posługi kapłańskiej podejmowanej z miłością, cierpliwością i odwagą. Stwierdzam, że w szkole Serca Jezusa uczymy się dbać o czystość kapłańskiego serca i oddanie jego całego naszemu Panu. W końcu staram się udowodnić, że w szkole Serca Jezusa uczymy się właściwego odniesienia do Maryi, Matki Kapłanów, i właściwej postawy wobec świętych.

Słowa kluczowe: Serce Jezusa, miłość Jezusa, szkoła, duchowość kapłańska, adoracja Najświętszego Sakramentu, działalność duszpasterska, czystość serca, Maryja – Matka Kapłanów

Abstract

In the introduction I explain such terms as „the Sacred Heart of Jesus”, „spirituality” and „priestly spirituality”.

In the article, I respond to the following questions: What can we learn at the school of Sacred Heart of Jesus? What the priest or the seminarian can rely on learning at the Sacred Heart of Jesus school? Which values can Sacred Heart teach? What Sacred Heart can rely to priestly spirituality?

Replying to the questions mentioned above referring to the school of Sacred Heart and the priestly spirituality I claim in the article first of all that at Sacred Heart of Jesus school we learn to reciprocate huge and more mature love for everlasting love of Jesus that He shows the whole world and the creation constantly. Next, I prove that at Sacred Heart of Jesus school we learn different kinds of prayers. We pay special attention to Eucharistic Heart of Jesus. We are aware that we enrich and reinforce priestly spirituality by daily, longer adoration of Blessed Sacrament. I convict subsequently that at school of Sacred Heart of Jesus we learn from Good Shepherd the priestly service doing with love, patience and courage. I claim that at school of Sacred Heart we learn to care for purity of priestly heart and to give the whole of it to our Lord. Finally, I endeavour to prove that at school of Sacred Heart of Jesus we learn an appropriate reference to Mary Mother of Priests and the appropriate attitude to the saints.

Keywords: Jesus' Heart, Jesus' love, school, priesthood spirituality, adoration of the Blessed Sacrament, pastoral activity, purity of heart, Mary Mother of Priests

Wstęp

Kiedy w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (8 grudnia 2019 roku) otrzymałem nieoczekiwane e-maila od ks. Łukasza Ogórka SCJ, prefekta studiów, z propozycją wygłoszenia referatu pt. *Serce Jezusa szkołą duchowości kapłańskiej*, poczułem się nieswojo i początkowo nie wiedziałem, co odpowiedzieć. Oczywiście bardzo szybko się zgodziłem, obiecując, że dotrzymam także proponowanych terminów. Jednakże początkowo nie wiedziałem, jak rozwiązać to nowe zadanie. Miałem świadomość, że sam nie dam rady, dlatego zacząłem szukać. Brałem do rąk monumentalne dzieło *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła. Dokumenty Magisterium Kościoła o Najświętszym Sercu Pana Jezusa od Klemensa XIII do Benedykta XVI*¹. Następnie zwróciłem uwagę na pozycję *Być kapłanem Serca Jezusowego. Duchowość kapłańska o. Leona Jana Dehona (1843-1925)*, której autorem jest ks. Eugeniusz Ziemann SCJ². Zainteresowałem się również publikacją autorstwa ks. Leszka Poleszaka SCJ – *Serce Zbawiciela. Kult Najświętszego Serca Jezusowego w Zgromadzeniu Księży Najświętszego Serca Jezusowego (1878-2009)*³. Brałem też do ręki *Pismo Święte* i kilka specjalistycznych modlitewników poświęconych Najświętszemu Sercu Pana Jezusa. Miałem świadomość, że ci, którzy będą mnie słuchać, to przede wszystkim seminarzyści i księża. Zdawałem sobie sprawę, że powinienem mówić prosto i przekonująco. Dlatego po długim namyśle postanowiłem, że do wymienionych wyżej pozycji, przy realizowaniu postawionego przede mną zadania, trzeba jeszcze koniecznie dodać książki: *Kapłan według Serca Jezusowego*⁴, której autorem jest kard. Raymond Leo Burke, oraz *Kapłan nie należy do siebie*⁵, autorstwa abp. Fultona J. Sheena.

¹ L. POLESZAK (red.), *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła. Dokumenty Magisterium Kościoła o Najświętszym Sercu Pana Jezusa od Klemensa XIII do Benedykta XVI*, Kraków 2006.

² E. ZIEMANN, *Być kapłanem Serca Jezusowego. Duchowość kapłańska o. Leona Jana Dehona (1843-1925)*, Kraków 2006.

³ L. POLESZAK, *Serce Zbawiciela. Kult Najświętszego Serca Jezusowego w Zgromadzeniu Księży Najświętszego Serca Jezusowego (1878-2009)*, Kraków 2010.

⁴ R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, Sandomierz 2018.

⁵ F. J. SHEEN, *Kapłan nie należy do siebie*, Sandomierz 2018.

W moim referacie chcę odpowiedzieć na pytania: Czego można się nauczyć w szkole Serca Jezusowego? Na co seminarzysty, a na co kapłan może liczyć, ucząc się w szkole Serca Jezusowego? Czego może nauczyć Serce Jezusa i jakie wartości może przekazać duchowości kapłańskiej?

Żeby odpowiedzieć na te pytania, najpierw musimy wyjaśnić przynajmniej dwa pojęcia, które występują w podjętej problematyce. Pierwszy termin, który chcemy określić, to „Serce Jezusa”, a drugi – „duchowość kapłańska”. Sercem Jezusa nazywamy całość nieskończonej miłości Boga, którą otrzymujemy dzięki Jezusowi Chrystusowi. Szczególnym, wymownym znakiem nieskończonej miłości, jaką Bóg Stwórca i Zbawiciel okazuje wszelkiemu stworzeniu, jest przebite włócznią Serce Jezusa. Żeby określić drugi termin, musimy odpowiedzieć na pytanie: Czym jest duchowość? Mówiąc o duchowości, mamy na myśli z jednej strony przestrzeganie określonych zasad moralności, wykonywanie określonych aktów pobożności, zaangażowanie charytatywne, duszpasterskie i wychowawcze, a z drugiej – źródło, z którego wymienione działania wypływają⁶. Chcemy też pamiętać, że można mówić o różnej duchowości, np. duchowości zakonnej, duchowości diecezjalnej, duchowości ignacjańskiej, duchowości karmelitańskiej. W naszych rozważaniach zajmujemy się duchowością kapłańską, czyli określonym sposobem postępowania, którego źródłem jest kapłaństwo Jezusa Chrystusa. Żeby nie kończyć tego fragmentu zbyt naukowo, zechcemy na przykładzie zobaczyć, jak może wyglądać duchowość kapłańska inspirowana się nabożeństwem do Najświętszego Serca Jezusa. „W pewnej parafii w Stanach Zjednoczonych przez czterdzieści lat nie było żadnego powołania. Nowy proboszcz w ciągu jednego roku zainspirował dziesięć powołań. Różnica tkwiła w jego duchowości. Jego ucho posłyszało wołanie Pana żniw o nowych robotników, jego dłonie zajęte były promowaniem nabożeństwa do Najświętszego Serca, a jego stopy poniosły go z wizytą do każdej rodziny w parafii”⁷.

⁶ Por. W. ZATORSKI, *Duchowość i jej źródła*, <http://zdrowiepowraca.pl/artykul,duchowosc-i-jej-zrodla-o-wladzimirz-zatorski-osb> (odczyt z dn. 26.01.2020 r.).

⁷ F. J. SHEEN, *Kapłan nie należy do siebie, dz. cyt.*, s. 104-105.

Dodajmy jeszcze, że w odpowiedziach na wyżej postawione pytania szkołą Serca Jezusa i duchowość kapłańską bardzo mocno będziemy łączyli z Eucharystią. Jest to szkoła wcielonej Miłości Bożej, szkoła Jezusa Chrystusa.

1. W szkole Serca Jezusa uczymy się odwzajemniać coraz to większą i dojrzałą miłością za nieskończoną miłość Jezusa

Z miłości do nas, zezwalając na śmierć na krzyżu, Chrystus pozwolił jeszcze, aby Jego Serce zostało przebite jako dowód Jego niezawodnej miłości do każdego człowieka⁸. Nauka płynąca ze szkoły Serca Jezusa skłania zatem do tego, aby odpłacać naszemu Panu jak największą miłością za Jego nieskończoną miłość oraz pozwolić miłości Serca Jezusa przeniknąć całą naszą aktywność. Szkoła Serca Jezusa pomaga rozpoznać nasze własne powołanie kapłańskie, przyjąć je i umacniać się w duchowości kapłańskiej. Szczególnie nasze praktyki religijne, takie jak: Msza Święta wotywna o Najświętszym Sercu Jezusa, pielęgnowanie pierwszych piątków miesiąca, nabożeństwa czerwcowe, Komunia Święta wynagradzająca, godzina święta, adoracje Najświętszego Sakramentu, *Koronka* i *Litania do Najświętszego Serca Jezusowego*, akty poświęcenia, intronizacja, różne modlitwy kierowane do Serca Jezusowego, nowenny, oficja, pieśni – to sposoby, poprzez które można zmierzać do okazywania naszej odwzajemnionej miłości skierowanej ku Sercu Jezusa⁹. W szkole Serca Jezusa uczymy się miłowania Go całym swoim sercem. „W Sercu Jezusa przez miłość dokonuje się powrót człowieka do pierwotnej świętości”¹⁰. Dlatego do tej szkoły powinno się uczęszczać od najmłodszych lat¹¹.

Najświętsze Serce Jezusa jest szczególnym znakiem miłości Chrystusa, która przez Niego została pozostawiona dla nas i przekazywana

⁸ „Miłość Boża jest najcenniejszym darem Serca Jezusowego i Jego Ducha”. Zob. PIUS XII, Encyklika *Haurietis aquas*, Rzym 1956 (dalej: HA), 83.

⁹ Por. L. POLESZAK, *Serce Zbawiciela...*, dz. cyt., s. 65-66.

¹⁰ E. ZIEMANN, *Być kapłanem Serca Jezusowego...*, dz. cyt., s. 209.

¹¹ Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 52.

w Kościele w najwyższym i najdoskonalszym Najświętszym Sakramencie, i oczywiście także w innych sakramentach. Msza Święta i Komunia Święta oraz adoracja Najświętszego Sakramentu są najbardziej uprzywilejowanymi i najdoskonalszymi spotkaniami z Chrystusem obecnym dla nas w sposób tajemniczy i rzeczywisty w Kościele¹². Chodzi o dar Jezusa Chrystusa, dar Jego ciała i krwi, duszy i bóstwa w Najświętszej Eucharystii. Jezusowe Serce przekazało św. Małgorzacie Marii Alacoque¹³ następujące słowa: „Odczuwam palące pragnienie odbierania czci w Najświętszym Sakramencie, a znajduję niewielu, którzy zgodnie z Mym życzeniem starają się zaspokoić to pragnienie, powracając do Mnie”¹⁴. Dlatego też szkoła Serca Jezusa pomaga seminarzyście i kapłanowi skupić się na sakramentach Eucharystii i pojednania, tak bardzo ważnych w ich codziennym życiu, po to aby Chrystus mógł przemawiać do ich serca i coraz mocniej pociągać do swojego kapłaństwa. Szkoła Serca Jezusa uczy, jak prawidłowo skupiać pobożność liturgiczną na tajemnicy spotkania Boga z ludźmi, która ma miejsce podczas każdej celebracji świętej liturgii. Szkoła Serca Jezusa zachęca do codziennego uczestniczenia we Mszy Świętej, modlitwy przed Najświętszym Sakramentem i częstego przystępowania do sakramentu pokuty. W ten sposób, właśnie poprzez właściwe traktowanie i podejście do tych sakramentów, szkoła Serca Jezusa zachęca seminarzystów i kapłanów do jak najpełniejszego odwzajemniania się Jezusowi za okazywaną miłość¹⁵.

2. W szkole Serca Jezusa uczymy się modlitwy

Szkoła Serca Jezusa pomaga zrozumieć seminarzyście i kapłanowi, że w ich życiu nadrzędne miejsce powinna zajmować modlitwa, traktowana jako forma łączności, zjednoczenia, przebywania z Mistrzem, czerpania siły duchowej od Niego.

¹² Por. tamże, s. 53-54.

¹³ Por. J. GAWEL, *Św. Małgorzata Maria i kult Serca Jezusowego*, Kraków 2008.

¹⁴ F. J. SHEEN, *Kapłan nie należy do siebie, dz. cyt.*, s. 341.

¹⁵ Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego, dz. cyt.*, s. 54-55.

„Adoracja, jako jeden z fundamentalnych aktów religijnych człowieka, jest także istotnym elementem modlitwy do Boga”¹⁶. Dlatego w szkole Serca Jezusowego mówi się także o ogromnym znaczeniu w formowaniu duchowości kapłańskiej szczególnej formy modlitwy, to jest codziennej, systematycznej, dłuższej adoracji Najświętszego Sakramentu¹⁷. Chodzi o to, aby seminarzysta i kapłan nie żalowali czasu codziennie spędzane-
go w eucharystycznej obecności Chrystusa, podczas którego raz jeszcze całkowicie oddają swoje serce Sercu Jezusa. Chodzi tutaj o zjednoczenie kapłańskiego serca z eucharystycznym Sercem Jezusa, dokonującego się w systematycznej, codziennej adoracji. Wtedy też, kontemplując miłość Chrystusa ukazaną w Jego Sercu, stajemy się „posłusznymi narzędziami Boskości”¹⁸. Wtedy też uczymy się miłości do wszelkiego stworzenia, a w szczególności do ludzi, i gorliwości w posługiwaniu im.

Do adorowania i przebywania w bliskości eucharystycznego Serca Jezusa może nas zachęcić następujący przykład: „Kapłan konsekruje Ciało i Krew Chrystusa po to, aby mógł nauczać, prowadzić i uświęcać członków Kościoła. Oznacza to w praktyce, że od stopni ołtarza przechodzi do konfesjonau, że wspina się na ambonę po tym, jak uobecnił misterium Odkupienia. Każde wezwanie do chorego, każde słowo rady w rozmównicy, każda lekcja katechizmu udzielana dzieciom, każdy urzędowy akt w biurze parafialnym płynie od ołtarza. Tam kryje się wszelka moc, a im częściej będziemy chodzić na skróty do naszych kapłańskich obowiązków, unikając tabernakulum, tym mniej sił duchowych będziemy mieli na ich wypełnienie... Skoro wszystkie sakramenty, skoro całe nasze nauczanie, spowiadanie, zarządzanie i zbawienie rozpoczyna się od tego Płomienia Miłości, jakże możemy unikać rozniecania go w nas przez jedną godzinę adoracji dziennie?”¹⁹. Sądzę, że trzeba jeszcze w tym miejscu

¹⁶ E. ZIEMANN, *Być kapłanem Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 231.

¹⁷ „Słusznie zatem można twierdzić, że Eucharystia jako sakrament, w którym Chrystus daje się ludziom, a zarazem jako ofiara, w której nieustannie ofiaruje siebie samego «od wschodu słońca aż do jego zachodu» (Ml 1,11), i kapłaństwo są darem Jego Najświętszego Serca”. Zob. HA 71.

¹⁸ R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 56-58; F. J. SHEEN, *Kapłan nie należy do siebie*, dz. cyt., s. 342.

¹⁹ F. J. SHEEN, *Kapłan nie należy do siebie*, dz. cyt., s. 339-340.

zwrócić uwagę na świadectwo, jakie odnośnie systematycznej adoracji Najświętszego Sakramentu pozostawił nam św. Jan Paweł II. To świadectwo brzmi następująco: „Jest więc zadaniem pasterzy Kościoła, aby również poprzez własne świadectwo zachęcali do kultu eucharystycznego, do trwania na adoracji przed Chrystusem obecnym pod postaciami eucharystycznymi, szczególnie podczas wystawienia Najświętszego Sakramentu. Pięknie jest zatrzymać się z Nim i jak umiłowany uczeń oprzeć się na Jego piersi (por. J 13,25), poczuć dotknięcie nieskończoną miłością Jego Serca”²⁰. Warto w tym miejscu także zauważyć, że pomocą w uczeniu się adoracji Najświętszego Sakramentu i obecnego w Nim eucharystycznego Serca Jezusa jest niedawno przetłumaczona na język polski książka, której autorem jest sługa Boży o. Leon Jan Dehon, *Koronki do Najświętszego Serca Jesusowego*, t. 3: *Eucharystia*²¹.

W szkole Serca Jezusa uczymy się praktykowania aktów strzelistych, np. bardzo popularnego wezwania: *Jezu cichy i pokornego Serca, uczyni serce moje według Serca Twego*. Tymi aktami strzelistymi mogą być także poszczególne wezwania z *Litanii do Najświętszego Serca Pana Jezusa*. To z kolei sprawi dodatkowy pożytek, bowiem wezwań wspomnianej litanii po pewnym czasie nauczymy się na pamięć. Jak wiadomo, modlitwa aktami strzelistymi jest szczególnie zalecana i praktykowana, wtedy gdy atakują nas różne pokusy. Wiadomo przecież, że z pokusami będziemy walczyć przez całe nasze życie doczesne.

Szkoła Serca Jezusa nauczy nas, wtedy gdy na modlitwie ogarniamy nas rozproszenia i zniechęcenia, aby składać swoje serce w Sercu Jezusa. Wtedy otrzymamy natychmiastową pomoc w walce z rozproszeniami. Breviarz odmawiany przez nas w zjednoczeniu z Sercem Jezusa włącza nas bardziej w Kościół powszechny, Mistyczne Ciało Chrystusa, w Jego nieprzerwaną modlitwę za zbawienie świata. Gdy obowiązki kapłańskie przeszkadzają nam, aby we właściwym czasie odmówić brewiarz, przywoływanie przez nas w aktach strzelistych, w różnych porach dnia, miłosierdzia Serca Jezusa pozwala nam łączyć się z osobami w różnych

²⁰ JAN PAWEŁ II, Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, Rzym 2003, 25.

²¹ L. J. DEHON, *Koronki do Najświętszego Serca Jesusowego*, t. 3: *Eucharystia*, Kraków 2018, ss. 182.

klasztorach i grupach modlitewnych, które przestrzegają tych godzin modlitwy dla dobra wszystkich. Gdy tak postępujemy, wtedy rozumieemy coraz bardziej miłość Jezusa wypływającą nieprzerwanie z Jego przebitego Serca²².

Ponadto szkoła Serca Jezusa zachęca nas, abyśmy w naszych modlitwach z wielką uwagą praktykowali pierwsze piątki miesiąca. Skądinąd wiadomo, że Zbawicielowi bardzo zależy na popularyzacji tej praktyki. Serce Jezusa pobudza nas zatem, abyśmy do tej praktyki zachęcali wszystkich ludzi. Dlatego warto w tym miejscu przytoczyć obietnicę Pana Jezusa, która brzmi: „Przyrzekam w nadmiarze miłosierdzia Serca mojego, że wszechmocna miłość moja udzieli tym wszystkim, którzy komunikować będą w pierwsze piątki przez dziewięć miesięcy z rzędu, łaskę pokuty ostatecznej, że nie umrą w stanie niełaski mojej ani bez sakramentów i że Serce moje stanie się dla nich bezpieczną ucieczką w godzinie śmierci”.

W każdej szkole bardzo ważne miejsce zajmują podręczniki. Tak jest również w szkole Serca Jezusa. W przypadku modlitwy chodzi oczywiście o modlitewniki poświęcone Sercu Jezusa. Jest ich już bardzo wiele, także w języku polskim, dlatego że relacje ludzi do Serca Jezusa mają swoją wielowiekową historię i swoich wybitnych autorów. W szkole Serca Jezusa uczy się korzystać z tych modlitewników, cenimy ich zawartość. Szkoła Serca Jezusa zachęca także, aby takie modlitewniki gromadzić w swojej osobistej bibliotece.

Cała ta nauka modlitwy w szkole Serca Jezusa zmierza do tego, aby całkowicie oddać się Chrystusowi do dyspozycji, po to by Chrystus mógł przez nas działać. „Kapłan, który poświęcił się Najświętszemu Sercu Pana Jezusa, znany jest naszemu Panu jako ten, którego może On «zużyć» do swoich celów. Kapłan zostaje obdarzony szczególną mocą z powodu swej giętkości w dłoniach Mistrza. Najświętsze Serce pragnie, aby wielkie łaski rozdawane były duszom przez dłonie Jego kapłanów”²³.

²² Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 58-59.

²³ F. J. SHEEN, *Kapłan nie należy do siebie*, dz. cyt., s. 342-343.

3. W szkole Serca Jezusa uczymy się od Dobrego Pasterza posługi kapłańskiej podejmowanej z miłością, cierpliwością i odwagą

Spróbujmy może na początku tego fragmentu naszego referatu zacytować następujące słowa sługi Bożego Fultona Johna Sheena: „(...) wciąż niezbadana głębia Serca Jezusa jest zarezerwowana dla kapłanów. Są w Nim zasłony miłości, za które zajrzeć może jedynie kapłan i zza których powróci namaszczoney, obdarzony władzą nad duszami dalece wykraczającą poza jego własne siły”²⁴.

Szkoła Serca Jezusa pomoże seminarzyście i kapłanowi zrozumieć, że kapłaństwa nie można traktować jako zawodu czy ciągłego zabiegania i dążenia do uzyskania jakiegoś ważnego, prestiżowego urzędu w Kościele. Szkoła Serca Jezusa pomoże raczej stanąć po stronie św. Jana Marii Vianneya, który nie tylko mawiał, ale także praktykował w swoim życiu prawdę, że „kapłaństwo jest miłowaniem Serca Jezusowego”, a Serce Jezusowe należy przecież do Chrystusa Dobrego Pasterza. Szkoła Serca Jezusa uczy seminarzystę i kapłana, aby z miłością odnosili się do wszystkich ludzi, braci i sióstr, a szczególnie do tych najbardziej potrzebujących pomocy kapłańskiej. W szkole Serca Jezusa seminarzysta i ksiądz zaczynają rozumieć, że poprzez święcenia kapłańskie każdą cząstkę swego życia trzeba poświęcić Chrystusowi Dobremu Pasterzowi, aby z coraz to większą miłością móc czuwać nad powierzoną ich trosce wspólnotą²⁵.

Poprzez szkołę Serca Jezusa nasz Pan może nas także nauczyć, jak ważne jest nauczanie wiary i moralności powierzone kapłanowi. Żyjemy w otoczeniu, które często jest w błędzie co do podstawowych prawd dotyczących sumienia, życia ludzkiego, małżeństwa, rodziny. Chrystus uczy z bezgranicznym oddaniem, ukazując nam swoje chwalebne, przebite Serce. Od Serca Jezusa uczymy się zatem miłości pasterskiej, bowiem gdy Pan zobaczył tłumy, ogarnęła Go litość, „otworzył swoje usta i nauczał ich” (Mt 5,2). Chrystus z miłością głosił prawdę o nienaruszalności i godności każdego życia ludzkiego, prawdę o integralności mał-

²⁴ Tamże, s. 341.

²⁵ Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 55.

żeństwa i rodziny, prawdę o świętości sumienia. Naśladować Chrystusa w nauczaniu – to przyciągać innych do miłości Jego Najświętszego Serca²⁶.

W szkole Serca Jezusa uczymy się także, aby w naszym życiu i posłudze nie okazywać zniecierpliwienia wobec ludzi. Potrzeby tych, którzy się do nas zwracają o pomoc, bardzo często nie są zbieżne z naszym grafikiem czy planami duszpasterskimi. Można powiedzieć, że powołanie do różnych posług kapłańskich jest dla nas niewygodne. Tymczasem od Serca Jezusa uczymy się, aby być do dyspozycji wszystkich, pamiętając, że Jezus „da nam wszystkie łaski potrzebne w naszym stanie”²⁷. Poza tym Serce Jezusa pomoże nam przewyciężyć pokusę lekceważenia naszych obowiązków. Serce Jezusa zachęci nas do dobrego przygotowania się do nauczania i kaznodziejstwa, do godnego sprawowania Mszy Świętej i innych obrzędów²⁸. W szkole Serca Jezusa obowiązuje bowiem zasada, że „dusze oziębłe staną się gorliwymi”, a „dusze gorliwe szybko dojdą do wysokiej doskonałości”²⁹.

Dodajmy jeszcze, że szkoła Serca Jezusa uwalnia od pokusy ciągłego rozmyślenia nad swoimi niedociągnięciami i zajmowania się samym sobą, co w rezultacie prowadzi do zniechęcenia. Tymczasem gdy zamiast tego będziemy ciągle próbowali jednoczyć nasze serce z Sercem Jezusa, odkrywamy w Nim nieskończoną i hojną cierpliwość, którą On chce nam ofiarować. Przecież Jezus mówi: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię” (Mt 11,28).

W szkole Serca Jezusa uczymy się także mężnego głoszenia Ewangelii. Zamęt i błąd są tak bardzo rozpowszechnione, że mają negatywny wpływ na kaznodziejstwo. Naśladując Jezusa, wiadomo przecież, że trzeba nauczać i głosić nawet to, co nie jest popularne, lecz trudne do zaakceptowania w naszej kulturze, która popiera język politycznie poprawny,

²⁶ Por. tamże, s. 59-60.

²⁷ K. ZIMOŃCZYK (oprac. i red.), *Ecce venio. Modlitewnik dehoniański*, Kraków 2015, s. 149; Z. LEC (red.), *Omnia pro Sacratissimo Corde Jesu. Modlitewnik*, Wrocław 2017, s. 200.

²⁸ Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 65.

²⁹ Z. LEC (red.), *Omnia pro Sacratissimo Corde Jesu...*, dz. cyt., s. 200-201. W trakcie objawień Pan Jezus przekazał św. Małgorzacie Marii Alacoque przyrzeczenia skierowane do czcicieli Jego Serca. Zakonnica opisała je w listach. Już po jej śmierci rozproszone informacje zebrano w popularne 12 obietnic.

niezależnie czy przyznaje się on do prawdy, czy też nie³⁰. Otóż, żeby się nie narazić, dla świętego spokoju istnieje często pokusa, aby nie poruszać trudnej, wymagającej prawdy, a głosić w homiliach i kazaniach miłe słówka. Serce Jezusa, także w tym zakresie, zna oczywiście nasze słabości i może nam pomóc, trzeba jednak takiej pomocy przyzywać. Modlitwa przed wizerunkiem Najświętszego Serca Jezusa skłania do tego, by prosić o dobre głoszenie Słowa Chrystusa. „Gdy Jezus wysiadł, ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi, byli bowiem *jak owce nie mające pasterza*. I zaczął ich nauczać” (Mk 6,34). Zatem od Serca Jezusa możemy się uczyć miłości, która daje odwagę, aby z miłością głosić prawdę. Szkoła Serca Jezusa jest także przykładem prawdziwego sensu tolerancji płynącej z miłości, przepelnionej współczuciem wobec grzesznika, a jednocześnie odrazą wobec jego grzechów³¹. Warto wtedy pamiętać o słowach św. Pawła: „Nie jest dla mnie powodem do chluby to, że głoszę Ewangelię. Świadom jestem ciężącego na mnie obowiązku. Biada mi bowiem, gdybym nie głosił Ewangelii!” (1 Kor 9,16).

4. W szkole Serca Jezusa uczy się dbać o czystość kapłańskiego serca i oddanie jego całego naszemu Panu

Kapłańskie serce wychowywane w szkole Najświętszego Serca Jezusa zawsze rozpoznaje słabość, z której musi zostać oczyszczone, i odnajduje siłę do oczyszczenia, która niezawodnie pochodzi od Jezusa Chrystusa³².

Kiedy upadam, to właśnie w Sercu Jezusa znajduję miłosierdzie i odwagę, by na nowo wejść na Jego drogę, która jest prawdą i życiem. Miłość Chrystusa, którą odnajdujemy w Jego Sercu, musi być siłą napędową kapłańskiego życia³³. „Albowiem miłość Chrystusa przynagła nas, pomnych na to, że skoro Jeden umarł za wszystkich, to wszyscy pomarli. A właśnie za wszystkich umarł <Chrystus> po to, aby ci, co żyją, już nie żyli dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał” (2 Kor 5,14-15).

³⁰ Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 62.

³¹ Por. tamże.

³² Por. tamże.

³³ Por. tamże, s. 62-63.

Szkoła Serca Jezusa pomaga seminarzyście i kapłanowi zrozumieć sens celibatu kapłańskiego. Serce Jezusa daje powołanemu do kapłaństwa mądrość i siłę, aby przyjąć wymogi związane z celibatem. „Nie chodzi tutaj tylko, żeby wyrzec się wszelkiego dobra związanego z miłością małżeńską, ale raczej jako ofiarowanie całego serca Panu”³⁴. Chodzi o to, żeby nie mieć podzielonego serca, lecz być całkowicie do dyspozycji Jezusa Chrystusa Najwyższego Kapłana, do którego zostaliśmy upodobnieni przez sakrament kapłaństwa. Dlatego dobrze jest raz w miesiącu, np. przy okazji pierwszego piątku, odmówić wobec Najświętszego Sakramentu akt ofiarowania się do całkowitej dyspozycji Najświęstszemu Sercu Pana Jezusa. Na ile ofiaruję moje serce kapłańskie Sercu Jezusa, na tyle zostanie ono oczyszczone przez Jezusa z mojego egoizmu i samolubstwa oraz obdarzone bezinteresowną miłością wobec osób powierzonych mojej pieczy kapłańskiej i wobec wszystkich bliźnich³⁵.

Szkoła Serca Jezusa nie zamyka się na kapłanów, którzy zgodnie z prawem obowiązującym w ich Kościele są żonaci, bardzo ceni ich czystość i okazywaną przez nich miłość pasterską, jednakże uczy, że „wielkim darem dla każdego kapłańskiego serca jest wezwanie do celibatu”³⁶. Można zatem powiedzieć, że szkoła Serca Jezusa preferuje celibat kapłański. Myślę, że warto w tym miejscu, dla podkreślenia znaczenia i wartości celibatu, przytoczyć jeszcze słowa św. Jana Pawła II: „Celibat należy zatem przyjąć z miłością, na podstawie wolnej i nieustannie odnawianej decyzji jako bezcenny dar Boga, jako «bodziec miłości pasterskiej», jako szczególny udział w ojcostwie Boga i w płodności Kościoła, jako świadectwo wobec świata o Królestwie eschatologicznym. By podobać wszystkim wymaganiom moralnym, duszpasterskim i duchowym celibatu kapłańskiego, absolutnie konieczna staje się pokorna i pełna ufności modlitwa”³⁷.

³⁴ Por. tamże, s. 63.

³⁵ Por. tamże.

³⁶ Por. tamże, s. 64.

³⁷ JAN PAWEŁ II, *Adhortacja Pastores dabo vobis*, Rzym 1992, 29.

5. W szkole Serca Jezusa uczymy się właściwego odniesienia do Maryi, Matki Kapłanów, i właściwej postawy wobec świętych

„Więzi łączące kapłana z Maryją mają swoje źródło w relacji między Maryją i Chrystusem – Najwyższym i Wiecznym Kapłanem”³⁸. Dlatego też szkoła Serca Jezusa prowadzi seminarzystę i kapłana do osobistej, duchowej więzi z Najświętszą Maryją Panną³⁹, Matką Jezusa, pod której Niepokalanym Sercem Syn Boży przyjął ludzkie serce. Maryja w swojej matczynej miłości przyciąga nas do swego Niepokalanego Serca, by móc nas prowadzić do Serca Jej Syna, jak podczas wesela w Kanie przeprowadziła ludzi do Jezusa z poleceniem⁴⁰: „*Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie*” (J 2,5).

Dodajmy jeszcze na koniec, że szkoła Serca Jezusa uczy nas właściwego odniesienia do świętych, szczególnie do tych świętych, którzy w swoim życiu praktykowali nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa. Od nich możemy się wiele nauczyć w szkole Serca Jezusa. Do świętych związanych w szczególny sposób z Sercem Jezusa należą: Jan Apostoł, Bernard z Clairvaux, Bonawentura, Albert Wielki, Gertruda Wielka, Mechtylda, Henryk Suzo, Bernardyn ze Sieny, Piotr Kanizy, Franciszek Salezy, Jan Eudes, Małgorzata Maria Alacoque, Klaudiusz La Colombière, Jan Maria Vianney, Jan Paweł II⁴¹ i inni. Na przykład święty „Jan Maria Vianney nauczał, że to Matka Boża prowadzi serce kapłana do Serca Jej Bożego Syna po to, aby był oczyszczony z każdego grzechu i napełniony czystą i bezinteresowną miłością Jezusa, Dobrego Pasterza”⁴². W historii Kościoła tych świętych, którzy w szkole Serca Jezusa uczyli się miłości ofiarnej, jest tak wielu, że nie sposób opisać ich tutaj bardziej szczegółowo.

³⁸ E. ZIEMANN, *Być kapłanem Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 232.

³⁹ „Najcenniejszym jednak darem Serca Jezusowego jest, jak już powiedzieliśmy, Maryja, dziewicza Matka Boga i najukochańsza Matka nas wszystkich. Będąc Rodzicielką naszego Zbawiciela i Jego współpracowniczką w przywróceniu dzieciom Ewy Bożego życia łaski, słusznie otrzymała tytuł duchowej Matki całego rodzaju ludzkiego”. Zob. HA 72.

⁴⁰ Por. R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 66.

⁴¹ Zob. HA 94-95; J. GAWĘŁ, *Św. Małgorzata Maria...*, dz. cyt., s. VII-XV, XIX-XXXIII.

⁴² R. L. BURKE, *Kapłan według Serca Jezusowego*, dz. cyt., s. 126.

W każdym razie oni wszyscy uczą nas cierpliwego trwania przy Jezusie i podnoszenia oraz jednoczenia swego serca z pełnym nieskończonej miłości Sercem Jezusa.

Zakończenie

To, co najważniejsze i najistotniejsze dla duchowości kapłańskiej, jest obecne w Sercu Jezusa. Dlatego Serce Jezusa jest prestiżową szkołą duchowości kapłańskiej. Z tego względu nie tylko warto, ale konieczne trzeba do niej uczęszczać. Należy zainteresować się Sercem Jezusa i systematycznie Je poznawać. Wiedział o tym doskonale jeden z najwybitniejszych kapłanów wszechczasów św. Jan Maria Vianney, który mawiał, że „kapłaństwo jest miłowaniem Serca Jezusowego”. W szkole Serca Jezusa uczymy się odwzajemniać coraz to większą i dojrzałą miłością za nieskończoną miłość Jezusa. W szkole Serca Jezusa uczymy się modlitwy i codziennej, dłuższej adoracji Najświętszego Sakramentu. W szkole Serca Jezusa uczymy się od Dobrego Pasterza posługi kapłańskiej podejmowanej z miłością, cierpliwością i odwagą nie tylko wobec wiernych odwiedzających kościoły i kaplice, ale wobec wszystkich ludzi. W szkole Serca Jezusa uczymy się dbać o czystość kapłańskiego serca i oddanie jego całego naszemu Panu. W szkole Serca Jezusa uczymy się wreszcie właściwego odniesienia do Maryi, Matki Kapłanów, i świętych.

Do szkoły Serca Jezusowego w historii uczęszczało i obecnie uczęszcza wielu kapłanów. Obyśmy i my należeli do tego grona. „Jezu cichy i pokornego Serca, uczyn serca nasze według Serca Twego”.

Bibliografia

- Burke R. L., *Kapłan według Serca Jezusowego*, Sandomierz 2018.
- Dehon L. J., *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t. 3: *Eucharystia*, Kraków 2018.
- Gawęł J., *Św. Małgorzata Maria i kult Serca Jezusowego*, Kraków 2008.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Pastores dabo vobis*, Rzym 1992.
- Jan Paweł II, *Encyklika Ecclesia de Eucharistia*, Rzym 2003.

- Lec Z. (red.), *Omnia pro Sacratissimo Corde Jesu. Modlitewnik*, Wrocław 2017.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, wyd. 5, Poznań 2000.
- Pius XII, Encyklika *Haurietis aquas*, Rzym 1956.
- Poleszak L., *Serce Zbawiciela. Kult Najświętszego Serca Jezusowego w Zgromadzeniu Księży Najświętszego Serca Jezusowego (1878-2009)*, Kraków 2010.
- Poleszak L. (red.), *Serce Jezusa w dokumentach Kościoła. Dokumenty Magisterium Kościoła o Najświętszym Sercu Pana Jezusa od Klemensa XIII do Benedykta XVI*, Kraków 2006.
- Sheen F. J., *Kapłan nie należy do siebie*, Sandomierz 2018.
- Zatorski W., *Duchowość i jej źródła*, <http://zdrowiepowraca.pl/arttykul,duchowosc-i-jej-zrodla-o-wlodzimierz-zatorski-osb> (odczyt z dn. 26.01.2020 r.).
- Ziemann E., *Być kapłanem Serca Jezusowego. Duchowość kapłańska o. Leona Jana Dehona (1843-1925)*, Kraków 2006.
- Zimończyk K. (oprac. i red.), *Ecce venio. Modlitewnik dehonjański*, Kraków 2015.

Ks. prof. dr hab. Zdzisław Lec – kapłan archidiecezji wrocławskiej, profesor teologii, wykładowca historii Kościoła w Instytucie Nauk Teologicznych Uniwersytetu Szczecińskiego.